כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסודשיח

■ בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת ראה ■ כ"ב מנחם-אב ה'תשס"ט ■ 12.08.2009 ■ גליון מס' 31 ■

תפוצה לכל קהילות ישראל

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

חוק וסדר
מעדן חלב
חופש, ברוך השם, סוף כל סוף הגיע החופש. אך זאת עליכם לדעת ידידי - מוחו של עו"ד בעל שיעור קומה קודח גם בחופש והוא מחלץ רזי...
המשך בעמ' 5

שורש נשמתו
תניא, בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות. ולמה נכתב: דרוש וקבל שכר וכו', אמר רבי יונתן אני ראיתיו וישבתי על קברו וכו'...
המשך בעמ' 6

סיפור לשבת
"הכפרה אתה עם האלף רובלים שלך"
השבוע הילולת הרה"ק רבי אשר (השני) מסטולין זי"ע, בנו של הרה"ק רבי אהרן מקרלין זי"ע. הרה"ק בעל 'בית אהרן'...
המשך בעמ' 3

שביבים
- מלך בשדה
- מכריז ומזהיר
- "משפט פעוט זה"
- שכר מצוה
- וגעו כולם בבכי

המשך בעמ' 5

פרקים בעולמה של רבנות הקהילה בישראל

מאמר עשרים ושתים בסידרה

חכמי צפת ויחסם לגלות השכינה

/ הרב אהרון כ"ץ*

גלות וגאולה היו ללא ספק מן הנושאים שהטרידו את חכמי ישראל לאורך הדורות כולם. הברייתא במסכת ברכות מביאה את מאמרו של התנא ר' אליעזר בן הורקנוס שאמר "שלש משמרות הוי הלילה". על פי אותה הברייתא הקדוש ברוך הוא מתאבל בכל משמרת ואומר "אוי לי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתי את בני לבין אומות העולם". ביטוי אחר לאבלו של הקדוש ברוך הוא על החורבן היא העובדה שהקדוש ברוך הוא רואה עצמו כמי שגלה יחד עם ישראל. כך דורש הספרי לספר במדבר "חביבים ישראל, שבכל מקום שגלו שכינה עמהם. גלו למצרים שכינה עמהם שנאמר, הנגלה נגליתי אל בית אביך בהיותם במצרים לבית פרעה (שמואל א' ב' 27) גלו לבבל שכינה עמהם, שנאמר למענכם שולחתי בבלה (ישעיהו מ"ג 14) גלו לעילם שכינה עמהם...וכשהם חוזרים שכינה עמהם שנאמר ושב ה' אלו' את שבותך ורחמך (דברים ל' 3), והשיב לא נאמר אלא ושב ה' אלו'". כך מוצאים אנו במדרשי הנחמה כמו שנאמר בפסיקתא רבתי "מיד אמר הקדוש ברוך הוא עלי לנחם את ירושלים שכך כתבתי שלם ישלם המבעיר את הבערה. אני היצתיה באש, שנאמר ממרום שלח אש, אני מנחם אותה שנאמר ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש סביב".

רעיונות אלה שמצאו ביטוי רחב בספרות התנאים והאמוראים קיבלו הרחבה וביסוס בספרות החכמה שהלכה והתפתחה אצל חכמי ישראל של המאה השש עשרה. המקום המיוחד שקיבץ אליו בצורה מופלאה קבוצה מיוחדת במינה של חכמים היה כפר גלילי שהפך מקום פורה מאין כמוהו לתורת הנגלה ולתורת הנסתר. המקום המיוחד הזה הינו 'צפת'. אל צפת נהרו תלמידי חכמים ומקובלים ממרכזי הפזורה הספרדית, מסלוניקי ומאדרינאפול. אליהם חברו חכמים חסידים ואנשי מעשה מאשכנז-גרמניה מפולין ומאטליה ועוד. שם נוצרה תסיסה דתית שעסקה בגלות וגאולה ונתעורר הרעיון של חידוש הסמיכה. רעיון זה נתגבש על ידי ר' יעקב בירב, אחד מרבותיו החשובים של מרן הבית יוסף. לשם הגיע ר' יוסף קארו וחבורה גדולה מתלמידיו. ואולי ההתפתחות הגדולה ביותר אירעה כאשר לחבורה זו התווספה חבורתו של ר' יצחק לוריא האר"י הקדוש, יחד עם חבורת תלמידים חדורת להט אלוקי, אלה שכונו בשם 'גורי האר"י'. בין הבולטים שבתלמידיו צריך להזכיר את ר' חיים ויטאל.

"למעשה המתבונן בתודתם של הרבנים אלקבץ וקורדובירו למד, שהם עסקו רבות ברעיון של שכינה בעולם התחתון. הרב אלקבץ ביאר כי עיקר הופעת השכינה בזמן קיום המקדש..."

מיוחד בין חכמי צפת של אותו הדור היה ללא ספק ר' משה קורדובירו. ר' משה קורדובירו היה תלמיד הגדול של גדולי צפת של אותה תקופה, במיוחד ר' יוסף קארו ר' שלמה אלקבץ והאר"י הקדוש. היה זה רבו ר' שלמה אלקבץ שהחדיר בו את הרעיון שייסורי הגלות לא נועדו אלא כדי שיהיה העם מוכן לגאולה. ר' שלמה אלקבץ עצמו, נודע בכל קהילות ישראל כבעל הפיוט המופלא "לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה", פיוט שהפך להיות חלק ברור של קבלת השבת בקהילות ישראל.

הוא עצמו נולד בסלוניקי בשנת רס"ה (1505) לערך. בסלוניקי למד תורה אצל החכם המופלג ר' יוסף טאיטאצק. בדרכו לארץ ישראל שהה באדרי נאפולי שם פגש ודבק בר' יוסף קארו. שם גם כתב את חיבורו החשוב "אילת אהבים" שהוא פירוש לשיר השירים. שם נתחבר גם ספרו החשוב "ברית הלוי" שהוא ביאור על ה"הגדה של פסח" על פי תורת הסוד. כשעלה לארץ ישראל קבע את מושבו בצפת. כאן פגש את ר' משה קורדובירו שהיה לו ל"תלמיד חבר" אמיתי. חלק מן הרעיונות שפרסם הרב קורדובירו, (הרמ"ק) הם ממה שנתברר בחברותא המופלאה הזו, הרמ"ק והרב ר' שלמה אלקבץ.

הרמ"ק כתב ספר גדול שהוא בעצם פירוש למקרא ולספרות הזוהר בשם "אור היקר". ובשעה שהוא עוסק בהסברת "שבירת הלוחות" הוא כותב מפורש שעניין זה נתבאר לו אצל רבו. הוא מביא את הדברים שגם נכתבו בספרו של הרב אלקבץ בחיבורו "ברית הלוי". וכך כתב הרב אלקבץ בחיבורו "לא היו הגלויות נקמה ממנו יתברך חלילה אבל רחמנות ובקשת המחילה כאשר תהיינה ההקזה וההרקה אל החולה על פי הרופא, הסרת החולי ובקשת הבריאות, והצער הבא מהם בלתי מכון מהרופא...כן העניין ביוצרנו יתברך שמו, לא נרד לגיהינום אשר שם מתים בל יחיו...פדה אותנו בגלות דמיון ההקזה וההרקה". ואלו התלמיד, הרמ"ק מוסיף בספרו אור היקר: "המיתה לא נקנסה על האדם לנקמה על העוון רק לתיקון" ואלו כאשר "יגבר העוון על כל הדור יחד לא תספיק המיתה לתיקון אך יתחבר אל המיתה הייסורים והגלות". עניין זה קשור למהות השם "שכינה". לטעמו השכינה היא מה "שיאיר וישכון עם ישראל בתחתונים מהאלו' הקדוש והטהור". הרמ"ק הוסיף שהקדוש והטהור אינו כעניין בשר ודם הגשמי, המשל בזה הוא המלך הנוסע ממקום למקום הנה בקומו ממקום חנותו לא יישאר במקום ההוא ממציאותו דבר אלא יתבטל כבודו אחר שנסע המלך מהמקום ההוא. ואין זה כבוד מלכו של עולם. אלא בכל מקום ששכינה שרתה שם קדושה נמצא לשם לעולם". אמנם מציאותה של הגלות מכח עוונות ישראל גורמת לשכינה שתיפגם. (בהרחבה בספרו פרדס רימונים). גם הרב קורדובירו מאריך להסביר בספרו "אור היקר" את ההבדל שבין גלות מצרים שלא באה על החטא ועל כן שם שכינה לא נפגמה. ואלו בגלות הנוכחית "הכל לרעה: הנשמות פגומות ושכינה גולה שנסתלק ממנה השפע מכל בחינותיה מכל וכל, וזהו גלות שכינה החלטי". אותם רעיונות כתב גם הרב אלקבץ בספרו "ברית הלוי" בפרק השמיני.

עניין השותפות בין ישראל בגלותם והשכינה אופייני מאד לחיי הרוח של גדולי צפת במאה השש עשרה וכבר הרחיב בדברים ר' צבי ורבלובסקי בספרו על "ר' יוסף קארו בעל הלכה ומקובל". הוא מזכיר שם את דרכם של הרב והתלמיד, ר' שלמה אלקבץ ור' משה קודבירו בתפילותיהם על קברות התנאים והאמוראים שבגליל. תפילות אלה לא קשורות בהתקשרות אל הטבע אלא בהשתתפות סימבולית עם גלות השכינה. כך כותב הרמ"ק בספר גירושין שלו: "שנת חמשת אלפים ושי' וח' (1548) חדש שבט יום ששי עשרה לחודש, נתגרשנו בגירושי המלך והמלכה עד בית המדרש החרב שבנברתין (כנראה כפר נבורייא הנזכר בתלמוד הירושלמי בשלשה מקומות, במסכת ברכות פרק ט', מסכת שבת פרק י"ט ובמסכת קידושין פרק ג') ושם חידשתי עניין זה שהקשתי, כי לעולם תלמוד תורה ומלכות יונקים מצד החסד והגבורה" והוא עצמו מסביר הדברים בספרו תומר דבורה "כיצד ירגיל האדם עצמו במידת המלכות. ראשונה לכולן שלא יתגאה לבו בכל אשר לו וישים עצמו תמיד כעני ויעמיד עצמו לפני קונו כדל שואל ומתחנן. עוד שנייה פרשו בספר הזוהר והיא חשובה מאד. יגלה עצמו ממקום למקום לשם שמים ובזה ייעשה מרכבה אל השכינה הגולה...ויכניע לבבו בגולה ויתקשר בתורה ואז שכינה עמו ויעשה לעצמו גירושין ויתגרש מבית מנוחתו תמיד כדרך שהיו רבי שמעון וחבריו ועוסקין בתורה". שוב מתאר הרמ"ק בהמשך את עצמו יחד עם רבו יוצאים בט"ו בשבט "מורי ואני לבדנו והיו דברי תורה מאירים בנו והדברים נאמרים מפי עצמם...וחזרנו ונתעסקנו בפסוק כימי צאת מארץ מצרים אראנו והקשה מורי ותירץ ומורי הוסיף ואמר כי הפירוש שאמר הכוונה ממש...והיו הדברים מאירים מעצמם". חשים אנו כי שניים אלו, מחדשים דבר בתורת היחס שבין ישראל והשכינה. התלמוד לימדנו שכאשר ישראל גלו גלתה שכינה עמהם. והם סבורים שכאשר גלתה השכינה אנו חייבים לגלות עם השכינה. הדבר הזה יגרום לכך שכאשר אנו שבים תשוב השכינה למקומה יחד עמנו.

למעשה המתבונן בתורתם של הרבנים אלקבץ וקורדובירו למד, שהם עסקו רבות ברעיון של שכינה בעולם התחתון. הרב אלקבץ ביאר כי עיקר הופעת השכינה בזמן קיום המקדש. יסוד זה מבואר בזוהר באומרו "בזמנא דמקדשא קאים, מלא כל הארץ כבודו" (בזמן קיום המקדש כבוד ה' מלא את העולם). ותלמידו ביאר שאף שהיה ניתן לצפות ששכינה היא למעלה מן הכסא, בזמן קיומו של המקדש הקדוש ברוך הוא מביא בעולם הזה שכינה ומצמצמה בין שני בדי הארון על כנפי הכרובים. גלות השכינה היא צמצום כח השפעתה בתחתונים. ככל שהאור מרוחק ממקורו, רוחניותו מורגשת פחות אצל הנמצאים. על כן ישראל צריכים לפעול להשיב עטרה ליושנה ליצור את התנאים לגאולה של שכינה בתחתונים על מנת שאור שפע הרוחניות יחזור להאיר כבימים שבה נתקיים הפסוק "זאת מנוחתי עדי עד פה, אשב עולם ועד". (הרחבת דברים עמוקים בנושא זה במחקרי ירושלים במחשבת ישראל ד' עמ' 157-178, ב. זק).

ועדיין ראוי להזכיר דברי האמוראים שעוסקים בהבטחת ה' לחזרתו לירושלים (מדרש זוטא - איכה (בובר) פרשה א) "משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שבאו עליו אויבים והציתו אש בביתו, והיה יושב ודומם, אמר מה אעשה, אעמוד וארוצה מביתי, (ואמרו) אין בי כח בדרך, ישב והיה מגיע האור אצלו, (חזרו) (באו) ואמרו לו אדוני המלך מפני מה אתה יושב והאור בביתך, אף כך הקב"ה בשעה שנכנסו אויבים להיכל והציתו אש בבית המקדש, היה הקב"ה יושב ובוכה, נכנס אסף אצלו ואמר ליה רבונו של עולם האור דולק בביתך ואתה יושב, קום צא מביתך, שנאמר הרימה פעמיך למשואות נצח כל הרע אויב בקודש (תהלים ע"ד ג'), באותה שעה מתכנסין כל הנביאים והולכים אצל ירושלם לנחמה, אמר להם הקב"ה למי אתם צריכים לנחם תחלה לי או לירושלים, מי שמת לו בן למי מנחמים, לא לאב, מי שנשרף ביתו, למי מנחמין לא לבעליו, לא כל שכן שאני צריך לתנחומין תחלה, ...וידעו כל בשר כי אני ה' מושיעך וגואלך אביר יעקב (ישעיה מ"ט כ"ו)".

שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול.

*הרב אהרן כ"ץ. ראש כולל הלכה במכון גבוה לתורה אונ' בר אילן. רב קהילת "דובב עוז" רמת גן.

סיפור לשבת

"הכפרה אתה עם האלף רובלים שלך"

{בכל מוצאי שבת קודש נוהג הצדיק המקובל, רבי עקיבא רבינוביץ' הלא הוא האדמו"ר מפוריסוב שליט"א, לערוך שולחן לסעודת מלוה מלכה. במהלכה אומר הרבי דברי תורה ומספר סיפורים על הצדיקים שיום ההילולא שלהם חל בשבוע היוצא והשבוע הנכנס. במוצאי שבת קודש פרשת ואתחנן סיפר, בין היתר, על הקדוש והטהור רבי אשר השני מסטולין זי"ע, שיום ההילולא שלו חל בט"ו באב. למקורביו אמר, כי את הסיפור השני המובא כאן, שמע מהרב ישראל גרוסמן זצ"ל, אביו של הרב יצחק דוד גרוסמן, רבה של מגדל העמק ונשיא מוסדות מגדל אור. קיבלתי את רשותו של האדמו"ר לפרסם את הסיפור ומה גם שהאדמו"ר מתייסר מאוד על שיהודים ובמיוחד שומרי מצוות ומוסדות תורניים נהנים מכספי תרומות של כנסיות ונוצרים על אף פסקי הלכה ברורים שנפסקו בעניין זה. הנה הסיפור ללא עריכה - שאול שיף.}

שני השושבינים

השבוע הילולת הרה"ק רבי אשר (השני) מסטולין זי"ע, בנו של הרה"ק רבי אהרן מקרלין זי"ע. הרה"ק בעל 'בית אהרן' מקרלין זי"ע היה מחותנו של הרה"ק מרוז'ין זי"ע: הרה"ק מסאדיגורה זי"ע, בנו של הרה"ק מרוז'ין זי"ע, היה חתנו של הרה"ק בעל 'בית אהרן' זי"ע. היה שם, בחתונה, גם הבן, הרה"ק רבי אשר מסטולין זי"ע. אמר עליו הרה"ק מרוז'ין זי"ע כי אליהו הנביא הולך עמו "פסיעה אחר פסיעה"...

פעם, הגיע הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע לעירו של הרה"ק רבי אהרן מקרלין זי"ע. בבואו שמה, היה נכנס תמיד לביקור אצל הרה"ק בעל 'בית אהרן', והרה"ק בעל 'בית אהרן' זי"ע היה מחזיר לו ביקור לאחר מכן. הפעם, כשהגיע, לא היה הרה"ק בעל 'בית אהרן' בבית. אמרו המשמשים, שהרבי איננו בבית. אמר הרה"ק מקוברין שרצונו לבקר את בנו. תמה הגבאי: היתכן? היישמע? הרי בנו של הרה"ק מקרלין (רבי אשר מסטולין) היה אברך צעיר ולא 'רבי', ואילו הרה"ק מקוברין היה מבוגר יותר מאשר הרה"ק מקרלין - כיצד יתכן אפוא כדבר הזה?

לפליאתו של הגבאי, אמר לו הרה"ק מקוברין: אספר לך מעשה שהיה. פעם, הייתי אצל הרה"ק מרוז'ין זי"ע ושוחחתי עמו. אבל היו אילו דיבורים! היו אלו דיבורים! - כך סיפר בהתפעלות אודות הדברים ששמע מפי הרה"ק מרוז'ין זי"ע. ואולם, במהלך השיחה, נכנס הרה"ק רבי אשר, בנו של הרה"ק בעל 'בית אהרן'. מיד קם הרה"ק מרוז'ין זי"ע מפניו מלוא קומתו ונכנס עמו לחדר אחר, שם שוחח עמו זמן מה, לאחר מכן יצא והמשיך בשיחתו עם הרה"ק מקוברין. והדבר הכאיב לי - סיפר הרה"ק מקוברין. וכל כך למה? חושבים אתם שמפני כבודי כאב ליז? לא, לא היה זה משום כבודי. כאב לי על השיחה ועל הדיבורים הנפלאים שהופסקו - ומדוע עבר הרבי לשוחח עם אחר? החלטתי לשאול את פיו של הרה"ק מרוז'ין, ואכן כך עשיתי. השיב לי הרה"ק מרוז'ין: מה יכול אני לעשות? ראיתי שכשנכנס האברך הזה, הולכים לידו - בצד אחד הרה"ק רבי אהרן הגדול, ובצד השני סבו, הרה"ק רבי אשר מסטולין זי"ע (שהיו כבר בעולם האמת) - היכולתי להתעלם מכך?

קמתי, אפוא, לקבל את פניהם. כך סיפר הרה"ק מקוברין לגבאי, להבינו מפני מה רצה לערוך אצלו ביקור הגם שהיה זה בחיי אביו.

*

כאשר נסתלק הרה"ק בעל 'בית אהרן' מקרלין זי"ע, נותרו אחריו חובות רבים, משום שהיה מנהגו לחלק כספים רבים לצדקה - היו אצלו כמה וכמה 'יושבים' שהיה עליו לפרנסם, וכן היו לו עשרים יהודים מאנשי ארץ ישראל אשר היה תומך בהם בקביעות. לפיכך, כשנסתלק, השאיר אחריו חובות רבים. פעם, הורה בנו - הרה"ק רבי אשר מסטולין זי"ע - להכריז קבל עם ועדה: מי שרוצה לדעת האיך שרוי האבא בצער בעולם העליון מחמת החובות שהשאיר אחריו - ימכור כל אשר לו ואף את מלבושיו ימכור, ויכסה את חובותיו של אביו! (זהו הניסוח בתרגום מיידיש. ובמלים אחרות: אבא שרוי בצער בעולם העליון בגלל חובותיו כאן ומן הראוי שכל הרוצה להיטיב עמו ימכור כל אשר לו כדי לכסות החובות הללו.)

היה שם אברך אחד ששמע את הדברים, ניגש אל הצדיק ואמר לו שהוא מוכן לנדב אלף רובלים, היה זה הון רב בימים ההם - סכום אשר היה בו כדי לכסות את כל החובות. להפתעת הכל, השיב לו הצדיק: הכפרה אתה עם אלף הרובלים שלך! ומיאן

המשך בעמוד הבא...

לקבל ממנו.

נכח שם, באותו מעמד, אחד מחשובי החסידים, ר' ישראל בער שוחט, שהיה שוחט העופות של הרבי והיה אדם חשוב. הציק לו, לר' ישראל בער, בשומעו כדברים הללו: הנה אברך זה מציע סכום כסף נכבד כל כך, מפני מה אומר לו הרבי לשון כזה, שיהיה לו 'לכפרות'? ומפני מה בכלל מסרב לקבל ממנו? על כן החליט ר' ישראל בער לצאת משם. הלך לו להתפלל בבית מדרש אחר, וכך נמנע מלבוא לרבו במשך שלושה ימים. כעבור שלושה ימים, שלח אליו הרה"ק רבי אשר מסטולין שליח, לומר לו שרצונו לנסוע לעיר אחת, וצריך הוא שיסע עמו לשחוט את העופות. על כן מבקש הוא ממנו שיצטרף ויסע עמו. כששמע שהרבי מבקש, לא היה מסוגל לומר שאיננו רוצה, קם ונתרצה ונסע עם רבו.

בבואם אל העיר ההיא, התאכסנו שניהם באכסניה. התברר, שבעיר ההיא היה בניין כנסיה (קלויסטער) אשר נתמוטט ונפל. וכידוע, כומר (גלח) בלא כנסייה - איננו כומר... שלח הכומר בקשה לשלטונות לשלוח לו כסף למען יוכל לבנות מחדש את בניין הכנסיה שנתמוטט. תכניתו הייתה להרויח מהעיסקה: הוא ידרוש סכום גבוה בהרבה מהדרוש לו, יבנה את הכנסיה, ואת הנותר ירויח. ברם, חשש הכומר לעשות 'עיסקה' כזו עם גוי, ביודעו שגוי עלול להסגירו ביום מן הימים. על כן חשב שכדאי לו לעשות עיסקה כזו עם יהודי: יציע את העיסקה לפני יהודי, ויתחלק עמו שווה בשווה ברווחים. אומר ועושה, פנה הכומר לבעל האכסניה ושח לפניו את תכניתו. נסתפק האכסנאי בדבר: האם כדאי לעשות עיסקה עם כומר ולסייע לו בבניית כנסיה? מצד שני, מדובר בסכום כסף נכבד ביותר. החליט האיש לשאול בעצת אשתו, ולשמוע מה בפיה.

כששמעה האשה את התכנית, נתמרמרה וקראה: מה זה עלה על דעתך? לסייע בבניין כנסייה נוצרית? חזר בו האיש מנכונותו, ושלח הודעה לכומר שהוא איננו מוכן לעשות את העיסקה הזו. או אז, פנה הכומר לאברך ההוא (הצדיק לא אמר מי היה אותו אברך, אולם השוחט הבין שהיה זה אותו אברך שהציע את אלף הרובל). כששמע ר' ישראל בער שוחט את הדברים הללו, והבין שהרבי ראה ברוח קדשו את כל הנעשה, וראה שהכסף ההוא - כסף 'טרף' הוא, על כן אמר לו בלשון הזה 'שיהיה לך לכפרה', והבין שאין להקשות קושיות על מעשיהם של צדיקים...

נקמת האדמה

מעשה היה באברכים עניים שהיו מה'יושבים' אצל שלחנו של הרה"ק רבי אשר מסטולין זי"ע. פעם, הגיע אל הצדיק סוחר אחד, עשיר. ביקשו היושבים שהעשיר יתרום למאכלי החסידים. ברם, אותו עשיר - היתה ידו קמוצה מליתן. כשנכנס הסוחר אל הצדיק פנימה להתברך מפיו, אמר לו הצדיק: שמע נא את המעשה אשר אספר לך. פעם היה קמצן אחד, אשר לא רצה להזמין אורחים לביתו וסירב לסייע לאחיו העניים. כשהגיעה שעת הסתלקותו מהעולם וקברוהו, ראו להפתעת הכל למחרת, שגופתו מוטלת ומושלכת מחוץ לקבר. עמדו וקברוהו שוב, ושוב אירע כדבר הזה. היודע אתה מה פשר הדבר? האדמה אמרה, שהאיש הזה אינו רוצה להכניס אצלו יהודים, אף היא אינה רוצה שיכנס אצלה...

הבין העשיר את דברי הצדיק היטב, ופתח את ידו לרווחה מני אז. זי"ע ועכי"א.

המקובלים נאבקים ב"שפעת מקסיקו"

המקובל הרב בניהו שמואלי שליט"א יחד עם עוד תשעה מקובלים לפחות, המצויים בכוונות האר"י והרש"ש, עומדים להקיף את כל מדינת ישראל ולומר פרקי תפילה לביטול מגיפת "שפעת מקסיקו". המקובלים יתמקדו בעיקר באמירת פסוקי פיטום הקטורת ופרשת הקטורת, שהם סגולה בדוקה לעצירת מגיפות. צדיקים קדושי עליון היו מניחים בעתות מגיפה קופות צדקה בכניסה לערים וביציאה מהן, והמיועדות אך ורק לחתן צעירים וצעירות יתומים.

מסננת חינוכית

כולנו משתמשים ומכירים את האינטרנט. כולנו גם שמענו על כל הבעיות החינוכיות הקשות שבאינטרנט. ילדים רכים נחשפים לאלימות ופורנוגרפיה קשה בעקבות חיפושים תמימים. סכנות אורבות בצ'טים ובפורומים, והטכנולוגיה מתפתחת בקצב שקשה לעקוב אחריו.

חברת אינטרנט רימון היא החברה היחידה ששמה לה למטרה לאפשר גלישה חופשית ככל הניתן אך ללא פשרות על הביטחון ברשת.

אינטרנט רימון
מה שטוב באינטרנט
1-800-222-234

חוק וסדר

פינה משפטית מאת עו"ד משה פרידל

מעדן חלב

חופש, ברוך השם, סוף כל סוף הגיע החופש.

אך זאת עליכם לדעת ידידי - מוחו של עו"ד בעל שיעור קומה קודח גם בחופש והוא מחלץ רזי חכמה מכל אפיזודה מזדמנת, אף זו הנחזית במבט ראשון כחסרת כל נגיעה לעולם המשפט.

בירושלים הבנתי את סוד המחלוקת והגישור.

הכל עניין של תקשורת, קומוניקציה בלעז. לעיתים הצדדים פשוט לא מבינים זה את זה.

אין כמו נופש בירושלים, אוויר הרים צלול כיין וארוחת בוקר ישראלית דשנה ומפוארת באחד מבתי המלון בבירה.

עשרות סוגים של סלטים (שאף אחד לא אוכל לארוחת בוקר), אין ספור סוגים של גבינות צהובות (זולות מהסופר) וחביתה מקושקשת (שיהיה מה לבלוס). בין לבין הילדים טרפו מעדני חלב כאהבת נפשם עד שפתאום נגמר.

מתוקף חובתי האזרחית כהורה, פניתי למלצר האחראי. המלצר התגלה להפתעתי כקרוב משפחה - וואהל, בן דוד קרוב מבני דודנו ממזרח העיר.

כאן התבררה לי הסיבה לעוינות בין העמים והבסיס למערכת היחסים העכורה בינינו ובין בני דודנו. העדר קומוניקציה, חוסר תקשורת ואי הבנה.

ניגשתי לוואהל בזחיחות דעת ושאלתי בפשטות "תגיד, יש דני?"

וואהל הביט בי כמי שכל היוקרה של המלון רובצת על כתפיו והשיב בגאווה: "בטח, איזו שאלה, בטח יש דני. מה אצלנו במלון לא יהיה דני? ועוד איך יש דני"

"איפה?" תהיתי במפגיע נוכח העדר הדני המוחלט על הבר.

"מה איפה?" המשיך בלהט "הוא במטבח עכשיו, מכין אומלט. אתה רוצה אני קורא לו?"

הכותב הינו בעל משרד עורכי דין ברעננה

שביבים / שאול שיף

מלך בשדה

בשיחה על פרשת ראה ב'שבת מברכים' חודש אלול התשט"ו, אמר הרבי מלובביץ' זי"ע: "באלול בא הקב"ה אל כל אחד ואחד מישראל, וכל אחד ואחד מישראל יכול למסור לו בקשתו...

עניין זה שהמלך בא אל כל אחד ואחד מבלי הבט על מצבו, ומראה לו פנים שוחקות, הרי זו מעלה גדולה ביותר, שכל אחד ואחד מישראל יכול "לקחת" אלוקות. אבל, מצד מעלה זו גופא, קיים צורך בזהירות יתירה, כדי שלא לבוא לידי טעות, שיכול הוא (היהודי) להישאר במעמדו ומצבו (הרוחניים)...".

מכריז ומזהיר

בישיבת נובהרדוק היה המנהג שאם היה חלילה רפיון בלימודים, בפרט בימות הקיץ, היה ניגש מאן דהוא לבימה ומכה עליה בידו, והכול היו מטים אוזנם לשמוע את דברו, ואז הוא היה מכריז ואומר: "עוד חמישה חודשים אלול!" או "עוד שלושה חודשים אלול!" והעידו התלמידים שהדבר היה מעביר רעד בעצמותיהם וכאילו עבר זרם חשמלי בשורות התלמידים והכול חזרו ללמוד בהתלהבות ובמרץ רב. וסיפר הגה"צ רבי חיים וואלקין, המשגיח של ישיבת "עטרת ישראל": "זכורני בלומדי בישיבת טלז בארה"ב, שפעם שב ראש הישיבה הג"ר ברוך סורוצקין זצ"ל מארץ ישראל וסיפר בהתפעלות רבה שהשתתף בשמחת נישואין בעיצומו של חודש תמוז, ובאמצע החתונה החלה לשרור אווירה של קלות ראש. קם הגאון הצדיק, רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שזכה לגילוי אליהו המשגיח של ישיבת כפר חסידים, וזעק: "איך אפשר להקל ראש עכשיו, הלא עומדים אנו בעיצומו של חודש תמוז, ועוד מעט חודש אב, ואב הלא הוא החודש לפני אלול?!!"

"משפט פעוט זה"

מסופר בספר הזיכרון לזכרו של הרה"ג רבי יצחק דוד רוטמן זצ"ל, (חמיו של הצדיק האמיתי רבי אליהו לאפיאן), כי מתחילת חודש אלול היה מתבודד באופן קבוע. וקרה, שכמה ימים אחר שפנה להתבודדותו, הגיע מכתב מהמשטרה שעליו להתייצב מיד, מאחר והוגשה נגדו תלונה על סחר בלתי חוקי ביין. אל המכתב לוותה אזהרה, שאם לא יופיע בתאריך הנקוב, ייעצר. בני ביתו נבהלו מאוד ומיהרו למקום שהותו לבקש ממנו שייגש מיד לתחנת המשטרה להסדיר את העניין. ענה להם רבי יצחק דוד בתקיפות: "טרוד אני כעת בהכנות למשפט חמור יותר המתנהל בבית דין של מעלה וכפי פסק הדין במשפט חמור זה כך תוכרע גם התוצאה של משפט פעוט זה", ולא הפסיק את התבודדותו.

שכר מצוה

סיפר המגיד רבי יעקב גלינסקי שליט"א, ששמע מאביו, שבכל שנה בחודש אלול היה מרן ה"חפץ חיים" אומר לבני הישיבה דברי התעוררות ותמציתם, שיש לנצל כל רגע ולהתכונן ליום הדין. וכך היה אומר: "הרי עוד מעט נחוג את חג הסוכות וכידוע לכם שאתרוג עולה חמש מאות דולר. ומדוע איפוא אנו משקיעים כל כך הרבה כסף במצוות אתרוג? והתשובה היא, כדי לקיים מצוות עשה. אם כן, עשו את החשבון בעצמכם: הלא בלימוד תורה כל מלה ומלה היא מצוות עשה, וכידוע אפשר בדקה אחת להספיק כמאתיים מלים. הרי לכם בדקה אחת מאתיים אתרוגים כפול 500 דולר. ובשעה שלמה יש ששים דקות. סך הכול שתיים עשרה אלף מצוות. ואם על אתרוג אחד משלמים חמש מאות דולר, כמה יקרה מצווה כזאת שבשעת לימוד אחת מקיימים בגינה שתיים עשרה אלף מצוות?

וגעו כולם בבכי

סיפר הרחום רבי אהרון טויסיג שליט"א: "בשלהי אלול נכנסה קבוצת בחורים ואני בתוכה אל כ"ק האדמו"ר רבי ירחמיאל יהושע רבינוביץ' זצ"ל מביאלה, וביקשה לשמוע דברי התעוררות והדרכה לקראת ראש השנה. הרבי פרץ בבכי ואמר: "קשה לדבר בפרטות. כל אחד יודע את נגעי נפשו ואת הטעון תיקון. אולם, מה שאני יכול לומר לכם-המשיך תוך פרץ של דמעות - הוא, שהנה מגיע ראש השנה, כל אחד ישאל את עצמו עם איזו נשמה אני בא לפני המלך לצעוק "זכרנו לחיים", עם איזה פה אני בא לצעוק "קדוש אתה ונורא שמך", איך נראית נשמתי ואיך שמרתי את פי עמו אבקש: "וידע כל פעול כי אתה פעלתו!"וגעו כולם בבכי. (לוקט מתוך "קדוש אלול")

וואו...

שורש נשמתו

בעניין עיר הנידחת (ראה, פרק י"ג פסוק י"ג) עיין בגמרא בסנהדרין דף ע"א עמוד א', שמובא שם: תניא, בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות. ולמה נכתב: דרוש וקבל שכר וכו', אמר רבי יונתן אני ראיתיו וישבתי על קברו וכו'. תניא, עיר הנידחת לא הייתה ולא עתידה להיות ולמה נכתבה, דרוש וקבל שכר (על לימוד תורה). אמר רבי יונתן אני ראיתיה וישבתי על תלה ע"כ.

לכולי עלמא מקרה של בן סורר ומורה נדיר ומקרה של עיר הנידחת נדיר, והנה אותו רבי יונתן שנזדמן לו לראות בן סורר ומורה ולישב על קברו, נזדמן לו גם לראות עיר הנידחת ולישב על תלה. וחידוש הדבר: צירוף שני המקרים הללו דווקא אצלו. כותב על כך הצדיק המקובל, הגאון הרב יעקב עדס שליט"א, בספרו "דברי יעקב - תנ"ך ומוסר": "ואפשר שלפי שורש נשמתו היה אצלו בחינת תיקון לדברים רעים נדירים שעשו אחרים. ואולי אחר שזכה לתקן מעניין דבר ראשון, נזדמן לו לתקן בשני, בבחינת מצוה גוררת מצוה."

ליקט וערך: עו"ד משה פרידל

חדש!
www.daf-yomi.com
פורטל הדף היומי
בשעה טובה הושק פורטל הדף היומי!
האתר משמש כבמה מרכזית עבור כל הפרסומים המיועדים ללומדי הדף-היומי וכולל פונקציות נוספות רבות לטובת לומדי הדף היומי: סיכומים, טבלאות, שו"ת, חידונים, מאמרים, חוברות, מצא חברותא, לוח-שיעורים, פורום ועוד....
האתר הינו ללא מטרות רווח וכל התכנים בו מופצים חינם

הודעה

אחד המנויים שלח לנו מקור לנתינת קוויטל מהרמב"ן והאי-מייל הזה פשוט נעלם לנו. נודה לכותב אם ישלח לנו את הקטע מהרמב"ן שנית. **תודה**

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין
עיצוב גרפי
טל. 052-7723288
אימייל. gilwein26@012.net.il